

Izhaja

vsak četrtek, ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste za vsakokrat.

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravištvu „Mira“ v Celoven,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

MIR

Leto XXV.

V Celovcu, 24. maja 1906.

Štev. 21.

 Današnja številka obsega 6 strani.

Resna beseda

Hud boj bijemo koroški Slovenci za naš narodni obstoj proti našemu zakletemu sovražniku. Junaški je ta boj, a težaven, ker nimamo pomoči ne od naših rodni bratov, ne od vlade. Naša avstrijska vlada, ki bi nam morala biti pravična mati, ona je nam le kruta mačeha, ki boža svoje ljubljence Nemce, nas pa tepe s šibami in škorpijoni. Največjo rano nam pa je vsekali Nemec s tem, da je nam vzel šole. Kar bi ne bilo mogoče v nobeni kulturni državi, to je mogoče v „blaženi“ Avstriji, kjer so vsi narodi „enakopravni“, da mora narod, ki plačuje ravno iste šolske davke, kot drugi narodi, še posebej vzdrževati narodne šole, da more izobraževati svojo mladino v materinem jeziku. Žalostno, a resnično!

A kaj nam pomaga, če samo jadikujemo in tožimo, kako se zatira naš narod, ko medtem vsled obilo prelitih solz spimo trdo spanje pravičnega! Samo vzdihovanje ne bo rešilo koroških Slovencev, vzdramiti se moramo in iti pogumno na delo!

Zares se je v zadnjih letih na slovenskem Koroškem veliko storilo na narodnem polju, a resnica je tudi, da se je v enem oziru trdo spalo in se še spi, in sicer spijo naše Ciril in Metodove podružnice. Slovenci! Li res nimate zmisla za narodno vzgojo naše mladine? Očitano se je Ciril in Metodovi družbi, da premalo skrbi za Koroško; in res je, da bi mogla družba za nas Korošce veliko več storiti, posebno, če bi se mi sami malo bolj potrudili, če bi se malo bolj potrudile naše Ciril in Metodove podružnice. Poglejmo si prispevek iz koroških podružnic za leto 1904. Okroglih 485 kron znaša ta prispevek: prišlo bi torej na eno podružnico celih 28 kron! To je tako malenkostna številka, da bi se je morali res sramovati! Res je, da plačujemo mi Korošci jako veliko narodnega davka, a vsled tega še noben kmet ni prišel na boben in tudi ne bo, saj ves denar, ki ga položimo domovini na oltar, koristi zopet le nam. In kaj je večje koristi za narod, kot dobra ljudska šola? Torej bi morali tudi najbolj delovati za povzdigo Ciril in Metodove družbe.

A kako delamo pri nas? Eno zborovanje v letu, da se poberejo prispevki posameznikov, in

podružnica zopet zaspi za eno leto! Slovenci! posebno vi, katerim je izročeno vodstvo, bi li ne bilo mogoče razun enega zborovanja prirediti vsaj še eno veselico? Naše ljudstvo je rado veselo, torej nudite mu poštenih veselice! In če je ljudstvo veselo, tudi rajši kaj položi domovini na oltar. Poglejmo naše nasprotnike! Veselico za veselico prirejata „Schulverein“ in „Südmärk“ na naši zemlji, nam v škodo, in mi gledamo s strmečimi očmi in se jezimo, da bi pa šli na delo, da bi tudi mi nudili ljudstvu poštene zabave — kako redkokrat se to zgodi! In vendar so veselice velikega pomena za narodno probujno in bi koristile tudi v gmotnem oziru naši šolski družbi.

Slovenci! prišla je zopet zelena pomlad, narava se je vzbudila iz zimskega spanja. Vzbudimo se torej tudi mi, vzbudite se tudi ve Ciril in Metodove podružnice h krepkemu, navdušenemu delovanju za blagor našega milega naroda! Čas za ljudske veselice je prišel. Naj bi vsaka podružnica napravila vsaj eno veselico v korist Ciril in Metodove družbe! Res, da je v nekaterih krajih težko prirediti kako veselico, a nemogoče ni, samo dobre volje manjka.

Na zborovanjih, na veselicah naj bi poučili naše ljudstvo, kakšnega pomena je za nas Ciril in Metodova družba. Gotovo bi imele podružnice veliko več uspeha, če bi preprosto ljudstvo vedelo, za kaj se gre, zakaj je Ciril in Metodova družba. Ali moremo zahtevati od našega ljudstva, da bi to samo ob sebi vedelo? Čegava je dolžnost poučiti o tem ljudstvo? Gotovo tistih, katerim je izročeno vodstvo dotičnih podružnic in kateri so o tem že poučeni. A do danes pri teh ni bilo pravega navdušenja za sveto stvar. Če pa vodja sam nima navdušenja, kako hoče zahtevati tega od svoje čete? In to je grozna malomarnost, velik naroden greh!

Vsled te malomarnosti se tudi premalo agitira med ljudstvom. Ali bi ne bilo mogoče, da bi se pridobilo več letnih članov, več ustanovnikov? Naše ljudstvo je radodarno, posebno če vidi, da je to le njemu samemu v korist.

Dalje naj bi prevzele Ciril in Metodove podružnice tudi razpečevanje narodnega koleka. Hu! Kakšna stvar je zopet to — narodni kolek? Zares še malo poznana stvar med našim ljudstvom, a velikega pomena. Naj bi vsak odbornik te ali one podružnice razpečaval kolek med svojimi so-

sedi! Malo bi se ga morda začetkom razpečalo, a boljše bi bilo gotovo kot nič, polagoma bi se pa ljudstvo tudi temu privadilo. In če bi že drugače ne bilo mogoče, naj bi rabili narodni kolek vsaj za vstopnino pri veselicah. Torej tudi tukaj treba le dobre volje.

Kaj je s Ciril in Metodovimi vžigalicami? 2600 kron je imela družba za upravno leto 1904 dohodkov od vžigalic. Lepo je to število, a bi moglo biti veliko večje, če bi vsak zaveden Slovenec rabil le družbine vžigalice. Kako malo se dela tudi v tem oziru! Vse mogoče vžigalice najdeš med ljudstvom, celo take, ki jih razpečavajo nasprotniki nam v škodo, kakor südmärkine in šulferajnske. Naj bi tudi v tem oziru začele prav radikalno delovati podružnice! Naj bi se prodajale družbine vžigalice na vseh shodih in veselicah in polagoma jih bo ljudstvo že samo zahtevalo. — Vsaka podružnica bi morala imeti svoj nabiralnik. Gotovo je v kraju, kjer obstoji Ciril in Metodova podružnica, tudi kaka narodna ali vsaj ne nasprotna gostilna, in v taki bi se moral postaviti nabiralnik. Podružnice bi morale porabiti vsa mogoča sredstva, da bi mogle delovati res uspešno za prepotrebno šolsko družbo. In sredstev je dovolj, samo dobre volje, agitacije in organizacije manjka.

H koncu bi še pripomnil, naj bi se ustanovilo še kolikor mogoče veliko podružnic; v krajih pa, v katerih že obstoje in kjer še ni izobraževalnega društva, naj bi ustanovile podružnice ljudske knjižnice. Ciril in Metodova družba ima tudi namen gojiti narodno zavest in izobrazbo. Torej tudi na izobraževalnem polju bi mogle delovati naše podružnice.

Slovenci! Te besede so pisane v resnem navdušenju za sveto narodno stvar. Kdor more svetovati kaj boljšega, naj to tudi stori, saj je to njegova dolžnost. Naj te besede ne bodo glas vpjočega v puščavi!

Dolžan ni samo, kar velevala mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan!

Interpelacija

poslanca dr. Ploja in tovarišev na ekscelenco gospoda domobranskega ministra.

V državnozbornski seji dne 15. maja je vložil g. dr. Ploj sledečo interpelacijo:

„Orožniška postaja v Spodnjem Dravogradu

Podlistek.

Razkošne sanje.

Spisal Rado Murnik.

„Tako-le se mi je sanjalo, da vam po pravici povem, in nič se mi ni izmaknilo iz spomina“, mi je pripovedoval stari Janez, bivši vojak prostak. „Služil sem pri sedemnajstem. Sem pa enkrat v sanjah hlače pral tam pred šempetersko kosarno ob Ljubljani. Kar ti jo primahata mimo dva civilista. Spoznal sem ju takoj, pa se nisem izdal. Prvi je bil Jezus, drugi pa sveti Peter. Takoj sem jima salutiral.

„Priatelj, daj nama kaj jesti!“ je dejal Jezus. „Glej, lačna sva.“

Precej sem stekel v kosarno in prinesel komaj načet hlebec komisa.

„To je vse, kar imam“, sem dejal. „Menaža bo šele ob enajstih, amen.“

„Zakaj se pa držiš tako žalostno“, me je vprašal Jezus čisto po domače.

„Eh“, sem dejal, „na Golovcu smo imeli vaje, pa sem ležal na trebuhu in zobal borovnice. Kar so prišli stotnik, ki me živega ne morejo videti. Ko so zagledali, kako se gostim in nič ne pazim na sovražnika, so mi jih pa dali šest ur železnih manšet. Nocoj jih bom držal od šestih do polnoči, amen.“

Tako sem pripovedoval in nič se nisem lagal, sveti Peter je pa debelo gledal in jedel komis, kakor bi bil delal že devet dni tlako.

Odrezal sem mu drugi kos; tudi tega je hitro poklepal in še zmeraj je gledal mož. No, sem mu dal pa še tretji kos, ki je bil tudi kmalu pod streho. Jezus pa je komaj pokusil malo sredice.

„Imaš nemara kaj opraviti v kosarni?“ sem vprašal lačnega Petra.

„Bog ne daj!“ je odgovoril svetnik. „Vesel sem, da me niso potrdili.“

„Prav imaš“, sem dejal. „V kosarni ima dolg čas mlade. Samo v kantini je vsaki šesti dan še nekaj življenja. O Ježeš, ti meni pomagaj kam drugam, lepo te prosim!“

„No, ker si tako dobrega srca“, je dejal Jezus, „in nič ne preklinjaš in se nič ne pridušiš, te transferiram k sedemnajstemu v Deveto deželo. Adijo, Janez!“

Korajžno sem upilil za pozdrav pred desno uho in kakor bi mignil, sem bil zdrav in vesel z vso vojaško opravo že v najlepšem mestu Devete dežele. Na trgu so me čakali mestni župan, vsi očaki in veljaki, vsi generali in oficirji v paradi.

„Oh, ali si ti, Janez? Živio!“ so me pozdravili gospod župan, kakor so me zagledali. „Hvala Bogu, da si vendar enkrat tukaj; komaj, komaj smo te že čakali! Bodi presrečno pozdravljen in dovoli mi, da ti ponese kanistro v kočijo.“

Tudi najvišji general je hotel govoriti, pa sem mu mignil, da sem že sit časti. Predstavil mi je vse oficirje, župan pa vso gospodo. Zahvalil sem se v kratkih besedah za slovesni sprejem. Župan in general sta me prijela vsak na svoji strani pod pazduho in me spremila k lepi kočiji; prvi je nesel moj telečjak, drugi pa vojaško škrijnico. General me je posadil na desno stran na

žametaste blazine in prisedel k meni, župan pa je zlezal vozniku na kozla. Ob obeh straneh široke ceste so stale belo oblečene device v špalirju in vpile: „Živio, Janez!“ in rdeče rože in nageljne so mi metale v voz, da sem se reva skoraj zadušil. Pokali so možnarji in zvonili zvonovi. Povsod je bilo vse črno ljudi, in vse je vpilo in kričalo meni na čast, kar se je dalo. Bog nas varuj, saj pravim, česa človek vsega ne doživi! Od vsega tega veselega hrupa in šundra me je že malo glava bolela; vendar sem se premagoval in se veselo držal pokonci. Opoldne smo se ustavili pred strašno lepo palačo.

„To je kosarna“, je dejal general pohlevno. „Če ti ni všeč, pojdimo pa v drugo.“

„Bo že, že!“ sem odgovoril. „Kaj bi izbiral!“

Pred vojašnico so bili postavljeni vsi stotniki mojega novega regimenta po velikosti v vrsti. Vsakemu sem segel v roko in rekel kaj prijaznega. Vsak me je hotel imeti v svojo kompanijo. Toliko da se niso stepli zame! Lej ga spaka, sem si mislil in poklical Kočevarja, ki je zija od daleč. Pomarančar je moral od stotnika do stotnika, da so vlekli številke. Roke so se jim tresle in napenjali so obraze, ko so segali v vrečico. Mlad stotnik z lepo črno brado je izvlekel najvišjo številko in me dobil. Od veselja je skoraj omedlel. Zdaj smo šli v kosarno.

Tam je bilo vse iz samega marmorja, srebra in zlata, vse polno dragih svetlinov in biserov, da mi je pešal vid. Precej je prišel kuhar in me vprašal, kaj jem najraje. Dejalo sem mu, da sem zadovoljen s tistim, kar jedo generali. Sedli smo za lepo pogrnjene mize in prinesli so rižve juhe

je dobila z novim letom 1906 nov napis v obeh deželnih jezikih, s čimer se je — kakor je edino pravično — zadostilo jezikovnim razmeram in potrebam, ker pripada prebivalstvo občine Spodnji Dravograd deloma slovenski, deloma nemški narodnosti.

Dvojezični napis pa je „provociral“ veliko razburjenje med vsenemškim in nemško-nacionalnim časopisjem koroškim in posledica naravnost frivolnega pisanja teh listov je bila, da se je dvojezični napis zamenil s samo nemškim.

Podpisani smatrajo to omahujočo popustljivost c. kr. deželnega orožniškega poveljstva št. 14. v Celovcu naproti vse drugo kakor patrijotičnemu časopisju za zlobno kršenje slovenski narodnosti na Koroškem po državnih osnovnih zakonih zajamčene ravnopravnosti ter vprašajo:

„Jeli Vaša ekscelenca voljna, potrebno ukreniti, da dobi v tej zadevi slovenska narodnost s takojšnjo namestitvijo dvojezičnega napisa svojo pravico?“

Dunaj, dne 15. maja 1906.

Sledijo podpisi.

Spominjajte se šentjakobske šole!

Koroške novice.

Stritarjeva slavnost v Ljubljani. Odbor družbe sv. Mohorja je počastil slavljence s sledečo brzojavko: „Odličnemu sotrudniku našemu, uglednemu pisatelju-pesniku Jožefu Stritarju, ki je po družbi sv. Mohorja Slovence, zlasti slovensko mladino, zbiral, prijetno zabaval in poučeval najprej „Pod lipo“, pozneje na „Zimskih večerih“, nam nabral duhtečih „Jagod“ in baš v svojem sedemdesetem letu natrgal zdravih „Lešnikov“, ob njegovi slavnosti gromovita slava in srčna zahvala! Še na mnoga leta zdrava in srečna!“

V korist koroškim Slovincem, pravzaprav v korist novoustanovljenemu dobrodelnemu društvu „Drava“, priredi ljubljanski „Sokol“ v nedeljo, dne 24. junija, v Ljubljani veliko kresno veselico na način velike ljudske veselice, kakor se je vršila pred par leti v Ljubljani ob vsesokolskem letu. Koroški Slovenci smo ljubljanskemu Sokolu dolžni vso hvalo, da se je odločil prirediti to veselico, ki bo donesla „Dravi“ gotovo lepo gmotno podporo.

Celovski mestni očetje so se še enkrat razjezili. V predzadnji seji so jih zbadli dvojezični napisi na novi železnici, sedaj pa „dvojezični“ uradniki, in zopet so protestirali. Nam se ti ubožčki že naravnost smilijo, kajti če bo šlo tako naprej, bo Celovcu slaba predla, ker bodo mestni očetje vsled samih „dvojezičnih“ protestov morda celo pozabili na desetmilijonski dolg! Nekaj pa je le dobrega pri celi stvari: Celovčani se branijo vsega, kar je slovenskega, gotovo tudi slovenskega denarja! Slovenski kmetje, bodite pametni, in ne nosite ga jim več! Posebno sedaj, ko bo nova železnica, bodete svoje potrebe lahko naročevali iz Kranjskega, kar ne bo nič dražje, kakor pa če jih naročujete pri velenem-

ških Celovčanih. Iz spodnjih krajev je pa tako-intako bližje k slovenskim trgovcem na Štajarsko, kakor pa v Celovec. Seveda tam, kjer je slovenski trgovec, tam zahajajte le k njemu in ne polnite malhe svojim najhujšim nasprotnikom. Kako hitro bo konec nemškonacionalnega zabavljanja zoper naš jezik, če jim bo začelo pošteno kruliti po praznih želodcih! Zob za zob in klin s klinom!

Takšni so! Ni jih zagrizenejših nemških nacionalcev, kakor so nekateri celovski trgovci in njihovi ponemčurjeni pomočniki. Zjutraj, opoldne in zvečer gotovo zmoliyo vsaj po eno kozjo molitvico v čast vsenemškemu „svetniku“ Bismarku. Slovenščina jim tako smrdi, da bi jih kmalu zadušilo, če slišijo slovensko besedo — na ulici. Ali glej, kleka! V njihovih izložbah pa se šopirijo — slovenske ovratnice, ki jih tako radi nosijo naši slovenski fantje. Ha, kšeft je kšeft, in slovensko ovratnico slovenski mladenič tudi pošteno slovensko plača, in takrat zna celo najhujši hajlovec skoraj boljše slovenski, kakor slovenski fant sam!

„Slovincem so novoslovenska krajevna imena popolnoma tuja.“ Te besede beremo v zadnjih „Fr. Stimmen“. V resnici ne vemo, kaj bi rekli k tej velikanski neumnosti. Gotovim ljudem so najbrž možgani že tako zelo alkoholizirani, da se je v resnici bati najhujšega. Taka vnebovpjoča neumnost je pač le mogoča pri človeku, ki je že popolnoma zrel za norišnico. Preljube „štimate“, kdo pa je vendar dajal imena krajem na Koroškem? Pa menda vendarle ne kak Dobrnik ali Lemež, ki sedaj gospodarita na Koroškem, pač pa morda kdo izmed njihovih poštenih slovenskih prednikov! Radovedni smo le, ali je naš Celovec starejši, ali nemški Klagenfurt, naš Vetrinj ali Viktring, naše Žihpolje ali skovanka Maria Rain, naša Svetnavas ali Weizelsdorf, Bistrica ali Feistritz! Skoraj vsi vaši priimki, skoraj vsa krajevna imena, imena rek in gora, vam tako jasno očitajo vaše slovensko pokolenje, tako jasno govore, da je bila nekdanja cela Koroška tja gori do Bele in Brež slovenska, da je Slovenec krstil gore in vode in kraje, kjer je prebival. In sedaj naj bi bile vaše skovanke prvotna imena, in Slovenec naj bi svojih starodavnih imen več ne poznal! Vas, ki ste napravili iz Podsinjevasi — Hundsdorf, iz Svinške planine — Saualpe, iz Svinca — Eberstein itd., menda vendar ne bo šel vprašat, kako naj imenuje svoje kraje! Zgodovine se pač niso učili naši nemško-nacionalni gospodje, kaj drugega pa menda tudi ne ravno preveč!

Za „Narodno šolo“ v Št. Rupertu pri Velikovecu so darovali: Č. g. o. Salezij Pirc, samostanski oskrbnik v Št. Pavlu, 10 kron; „Nemimenovan rodoljub“ 20 kron. Presrečna hvala!

Umrl je v Celovcu deželni odbornik Karol Hillinger, star 78 let. Deželni odbornik je bil že od leta 1870. Deželni poslanec je bil že od leta 1867, ko je bil izvoljen v mestni skupini Breže-Strassburg-Staridvor. Kratek čas je bil poslanec za mestno skupino Velikovec-Pliberk-Žel. Kapla. Od leta 1871. je zastopal trgovsko in obrtno zbornico. Bil je delaven mož, v narodnem oziru pa naš nasprotnik, kakor drugi nemški na-

cijonalci. — Nemško-nacionalni in vsenemški kričarji vedno vpijejo, da tuje hujskajo na Koroškem slovensko ljudstvo in kalijo mir v deželi — no, umrli Hillinger tudi ni bil Korošec, temveč Zgornji Avstrijec, torej potemtakem tudi tujec, in po nemškonacionalnem receptu menda tudi — hujškač, ako je vsakdo hujškač, ki ni doma v blaženi Koroški!

Duhovniške in cerkvene stvari. Romanje na sv. Višarje se začne letos 24. maja in traja do 7. oktobra. Božjo pot bodo oskrbovali č. očetje iz reda sv. Frančiška kranjsko-štajarske provincije. Sv. oče Pij X. je z brevom dne 24. aprila 1903 za sv. Višarje podelil sledeče odpustke: 1. Popolni odpustek, na katerikoli dan v letu, na katerem krščanski verniki priromajo, zakramente sv. pokore in presv. Rešnjega telesa vredno prejmejo ter na namen sv. očeta molijo. — 2. Odpustek 7 let in 7 kvadragen vsem krščanskim vernikom, kateri so s skesanim srcem vsaj pri sv. maši ali pa pri večernicah. — 3. Odpustek 300 dni vsem krščanskim vernikom, ki na katerikoli dan sv. višarsko cerkev obišejo in pred čudodelno podobo molijo. — Vse te odpustke se more darovati tudi vernim dušam v vicah. Potem je dobil župnik z brevom Pija X., dne 15. septembra 1905 oblast, vernikom, ki v procesiji priromajo, podeliti po pridigi in pod navadnimi pogoji papežev blagoslov s popolnim odpustkom. Zato se prosi, da bi se procesije poprej naznanile župnijskemu uradu v Žabnicah. Končno se bodo tudi blagoslovile različne svetinje (rožni venci, škapulirji, podobice, križi itd.), in z vsemi dotičnimi odpustki oblagodarile.

(Prevalje.) 15. t. m. je bila tu sv. birma. Birmancev je bilo 857. Župljani so mil. kneza in škofa sprejeli dostojno. Pozdravil ga je v imenu prisotnega občinskega odbora g. župan. Dve deklici ste mu izročili šopka; ena je deklarirala pozdravno pesem, druga pa je pozdravila mil. kneza s kratkim nagovorom.

Žihpolje. („Štajerc“ v zadregi.) Prišel je „Štajerc“ v št. 10 od 13. maja 1906 popravek žihpoljskega župnika: 1. Ni res, da sem udeleval na prižnici zoper tiste, ki niso podpisali pol proti zakonski reformi, ker je še z eno besedo omenil nisem; res je pa, da sem svaril vernike, naj ne podpišejo pol za zakonsko reformo in da sem s kratkimi ali mirnimi besedami povedal, kaj uči Kristus o zakonu in njegovi nerazrušljivosti, kaj so učili apostoli in uči tudi cerkev in da je tisti, ki to ne veruje in hoče drugače učiti, nasprotnik Kristusa, sv. vere in cerkve. 2. Ni res, da sem v šoli pred nedolžnimi otroci psoval njih starše ter dejal: „katerih starši niso podpisali, so vsi hudičevi,“ ker v šoli tudi ene besede nisem govoril o tej zadevi, to je o zakonski reformi in podpisih. Uredništvo pristavi sledečo opombo: Kako se le to strinja, ko pišete: zakonske reforme na prižnici še z eno besedo omenil nisem, res je pa, da sem svaril vernike, naj ne podpišejo pol za zakonsko reformo itd. Kako torej je niste še z eno besedo omenili, ko ste svarili itd.“ Vsak pameten človek bo prvi stavek popravka tako umel: da župnik še z eno besedo ni omenil tiste, ki niso podpisali pol proti zakonski reformi. Tudi

z graham, potem pa sulca, dolgega kakor sablja, in pa češpljevo kašo. Komaj smo to opravili, smo dobili telečje pečenke, ocvrtih piščancev, pečenih golobčev, puranov, kopunov, rac in vsega zlodja. Posebno me je veselilo, da smo vsi le jedli in pili in da ni nihče zinil nič nepotrebne. Za primako smo imeli cviček in kraški teran. Odpel sem si hlačni jermen in ga spustil za dve luknjici, ker sem videl, da so delali generali ravno tako. Nato so prišle na mizo pečene klobase mesenke, jetrnice, krvavice, rižovke, kar je kdo hotel, zraven pa skleda, velika kakor turški boben in polna kislega zelja in fižola. Ko smo se nekoliko oddehnili, smo jedli za obližek še vsakovrstne potice, pogače in kolače. Začelo se mi je kolcat, tako sem bil že sit. Odpel sem jermen in ga spravil v žep. General mi je prižgal vržinko; pili smo še črno kavo, potem so se gospoda poslovili od mene in drugih vojakov.

Po kosilu je prihajal vojaški zdravnik in natanko preiskal vso kompanijo, če je res vsak mož sit in se ni morda kdo samo potuhnil. Potlej smo šli pa spat.

Ob štirih popoldne so nas zbudili. Pogledal sem skozi okno na dvorišče. Kaj sem zagledal, kaj pravite! Vse polno fijakarjev!

„Rekrute popeljemo selcirat“, mi je dejal stotnik. „Če hočete, se peljete lahko z nami.“

Sedli smo po štirje na vozove in tako se je peljala vsa kompanija razen čevljarja, krojača in kuharja na vežbališče. Tam je bilo na zeleni loki že polno mladih deklet. Vsak si je izbral svojo; godba je zaigrala polko in začeli smo selcirati, da se je vse kadilo! Stotnik nas je hvalil

vse vprek, posebno mene. Saj skoraj ni moglo biti drugače.

Le prekmalu je neusmiljena trobenta zatrobila k južini. Neradi smo nehali prijetno vajo in nejevoljni sedli v vozove; v njih smo prav lepo defilirali pred stotnikom, ki se nam je ginjen zahvalil za naš trud.

Južinali smo mlečno kavo s smetano, pince in šarklje. Precej potem so prišli brivci in so vsakega moža lepo osnažili, namazali in počesali, ker smo imeli opoldne počedeni povelje. Tu so pohvalili vse tiste, ki so popoldne najlepše plešali, zlasti mene. Po ukazu so gnali arestante na vrt za kosarno. Tam so morali ubogi grešniki za kazen kegljati do poznega večera.

Ob osmih smo večerjali; naša kompanija je dobila šaro in štiri sodčke piva. Pred deveto uro je prišel stotnik vprašat, če bi hotel kdo kroatiti, in nam ponujal listke, na katerih so morali podpisani obljubiti s častno besedo, da jih najmanj tri dni ne bo nazaj v kosarno.

Skoraj vsi smo vzeli koristne krokarske listke. Od samega veselja nas je povabil stotnik s seboj v cirkus. Dober mož je bil, prav zelo dober, toliko pa moram reči.

„No, pa se imamo res proketo dobro tukaj“, sem dejal lajtnantu, ko smo se peljali v cirkus. Oh! —

Oh, da sem moral zakleti!

Kakor bi me odnesla burja, sem zopet čepel pred šempetersko kosarno ob Ljubljani ter pral svoje hlače in sline so se mi cedile po pečenkah in pincih Devete dežele!

O — da bi bil vsaj „presneto“ rekel, ne

pa „preketo“, pa bi še užival najboljšo menažo na svetu in se po gosposko vozil na vojaške vaje! To sem bil jezen, res peklenko jezen, da sem ga polomil tako grdo, no!

„Saj so bile samo prazne sanje“ sem tolažil čudnega Janeza.

„To je na vse plati res“, je godrnjal žalostno. „Ej, pa naj bo že tako ali tako, markiral sem ga pa vendarle, markiral, čeprav samo v sanjah! Ko sem se reva zbudil, sem se naglo trikrat pridušil, da ne zakolnem nikoli več! Pa tudi ne bom, četudi vse hudič vzame, amen!“

Poseben običaj imajo neveste med nekaterimi južnimi Slovani. Predno namreč pride častilec v milost, mora prestati precej hudo poskušnjo. Kadar rojijo čebele in sedejo na kakošno drevo, mora namreč ženin iti k njim in sesti čisto v njihovo bližino, med tem ko gleda lepota od daleč. Čebele se seveda vznemirijo in kmalu brenče okoli ženine glave prvi izzivaji, ki prete z zelo bolečimi poskušnjami. Pri tem je častilec položaj še slabši, ker mora obenem držati usta široko odprta. Če ostane ženin trden in ga nobena čebela ne piči, prejme sladko plačilo. Oklene se ga namreč nevesta z veselimi besedami: „Tebe vzamem, ker nisi pijanec!“ V drugem slučaju je pa slabše. Ženin je ves opikan, a za plačilo tudi neveste ne dobi, češ, da je pijanec.

Kupujte národní kolek!

„Štajerc“ je gotovo dobro razumel, kaj popravek hoče povedati, sicer bi morali misliti, da se je on sam skregal s pametjo. Ali prišel je v zadrego, ker je neresnico pisal, in te zadrege bi se rad oprabil, ker drugače ne gre, pa s tako zvijačo. Ni se treba temu čuditi, laž in zvijača sta sestri, s katerima je menda „Štajerc“ prav blizu v „žlahti“. Kako dolgo bode koroški in štajerski Slovenci še brali in podpirali tak list?

Spodnjim Rožanom! Zmirom večja je delavnost naših narodnih nasprotnikov, zmirom neznosnejša njihova nestrpnost. Z vso silo so se postavili v boj proti vsemu, kar je slovenskega in ni čuda, da se vzbujajo Slovenci, kateri spoznajo zavratne namene nasprotnikov, k obrambi svoje domovine, katero bodo rešili le tedaj, če bodo odvrčali nemškutarsko silo s kolikor toliko enako protisilo: bojevniki za bojevnikom, društvo za društvom naj stopi na politično bojišče. Nov boritelj se rodi Spodnjim Rožanom v novjšem času v slavnoznanih Borovljah s tamburaškim društvom „Strel“, katero bo imelo prihodnjo nedeljo ob 4. uri popoldne svoj ustanovni shod v narodni gostilni pri Cingelju na Trati. To društvo si je stavilo nalogo, gojiti in negovati slovensko narodno godbo in z njo utrjevati in krepiti slovensko-narodno misel. Zaradi tega je dolžnost vseh narodno mislečih Spodnjih Rožanov, da se v največjem številu udeležijo ustanovnega shoda in s tem pokažejo, da čutijo in mislijo s tistimi, kateri so to društvo ustanovili kot ljudsko izobraževalno narodno društvo. Pridite prihodnjo nedeljo od blizu in daleč v narodno gostilno k Cingelju, kjer boste čuli mile glasove naše narodne godbe in se navduševali za naše svete pravice, katerih nam nasprotniki nočejo priznati. Posnemajte pa tudi slavne borovške tamburaše in oborožite se posebno v sosednih krajih z enakim narodnim orožjem. Nasprotniki so na delu, na delo moramo tudi mi. Borovski tamburaši naj živijo in z njimi slovanska narodna pesem!

Borovlje. Dne 19. t. m. je priredilo, že od l. 1765 obstoječe uniformirano puškarsko strelsko društvo v Borovljah občespoštovanemu gospodu Petru Wernigu, c. in k. dvornemu izdelovatelju orožja, veličastno bakljado in ob tej priliki se je izročila gosp. Petru Wernigu na slovesen način diploma, s katero je bil imenovan častnim članom društva. Živio!

Št. Janž. (Naš fajerber.) Znano je, da se je vas Št. Janž imenovala od nekdaj stara slovenska trdnjava, ali žalibog ni več tako, kajti pred dvema letoma se je pri nas ustanovil nemški fajerber, katerega uda sta celo tudi dva, ki izvršujeta glavne posle pri naši slovenski hranilnici in posojilnici. Ker bi pa imela biti letos volitev, so se pa naši fajerberkarji tako bali našega nastopa, da so že pred časom in sicer čisto na tihem izvršili novo volitev. Da je ob takih prilikah navadno sodček piva na razpolago in posebno veliko hajlanja, kar so se naučili gotovo od našega sedanjega učitelja, to se tako razume. Da pa boste še bolj spoznali naše junaške fajerberkarje, naj vam je v dokaz sledeče. V soboto dne 12. t. m. sem videl načelnikovega namestnika in njegovega pristaša v njih paradni obleki z rdečimi trakovi, in mislil sem si: šment, kaj bo to kaj. In glej, šla sta namreč v Podsinjovas gledat komedijo. Res čudna komedija je morala to biti. Eden mi je celo rekel, da sta največ gledalcev imela šentjanška fajerberkerja, ki sta v svoji paradni obleki v soboto šla gledat komedijo. Toliko za enkrat. Kaj ne, g. urednik, ponočna sova pač vse vidi.

Bilčovs. Kakor je že znano, je bilo pred kratkim nekemu posestniku v Spodnji Vesci ukradeno tele in da so zaradi tega odpeljali orožniki Valentina Miklna, posestnika iz Spodnje Vesci, ker je bil obdolžen, da je on ukradel tele. Zgoraj imenovani je kupil tele od dveh neznanih oseb dne 1. aprila, ko je šel v Vetrinjo obiskat svojo mater in sestre. Mikl ni vedel, da je tele ukradeno, in se tudi ni brigal za to, da bi bil tele kupil. Ker pa ga je eden izmed onih dveh nagovoril in ga vprašal, jeli posestnik, in ali bi vedel za ceno telet, jima je odgovoril, da ne ve. Vprašal je, kam tele peljejo, nakar mu odgovorila, da v Vetrinjo k mesarju. Tele bi rajši za par kron cenejši prodala, da bi ne bilo treba čakati, ker sva še prezgodaj. Mikl ju vpraša, koliko bi zahtevala, in mu odgovorila, da 24 K. Mikl jima ponudi 20 kron, za kar sta ga mu tudi dala. Mikl je prodal tele pri mesarju Lassniku za 30 kron. Na veliki ponedeljek je dobro znani Martin Šonlib iz Vetrinje pripovedoval v Velinjavsi pri cerkvi, da je Mikl v Vetrinjo tele prodal. To je izvedel tudi naš gospod župan, kateri je še tisti dan poslal po orožnike. Tožba proti Valentinu Miklnu pa se je ustavila in se je Miklnu tako odvzeta čast zopet vrnila.

Dholica. (Res „gemiatlih“ očete) imamo v našem krajnem in okrajnem šolskem svetu! Naš krajni šolski svet, ki mora za vse šolske potrebščine skrbeti, je bil že 4. novembra lanskega leta naprošen, da bi dal malo svotico za nabavo katekizmov in zgodb, kakor tudi velikih podob za prvence. To prošnjo so naši očete, izvemši enega, odbili s pripombo: „šolski svet ni voljan deliti podpore, ker bi to nasprotovalo postavnim določbam, pač pa hoče knjige naročiti in g. katehet naj določi, katere in koliko knjig želi.“ No, mi smo si mislili, zdaj bode resnica, zdaj bodo dobili naši šolarji tudi zgodbe sv. pisma, katerih še nikoli niso videli, čeravno spadajo k učnim knjigam. G. katehet je kajpada takoj napisal, koliko slovenskih in koliko nemških katekizmov in zgodb potrebuje za otroke. A varali smo se. Naš slavni šolski svet še do zdaj ni naročil zahtevanih učnih knjig. Morda čaka na kakega lutrovskega pastora, ki bi znal popolnoma slovenske otroke samo nemško poučevati? Čakal bode zaman. „Is ja so a guat,“ mislil si bode najbrž šolski načelnik, saj tam, kjer sem jaz doma, „še brez smetane mosvo naredijo“. Seveda za krščanski nauk ni potrebno nobenih knjig, da imajo le gg. učitelji za vsako mačko in miš svojo podobo, pa je dobro. — Nič manj „gemiatlih“ niso očete v okrajnem šolskem svetu v Celovcu, ki na pritožbe od meseca novembra minolega leta še do današnjega dne niso odgovorili. Tudi v zgoraj imenovani zadevi se je vložila pritožba na slavni okrajni šolski svet. Ali bo kaj odgovora??

Kaj je na Dholici novega? Račun od šolske palače še vedno ni sklenjen, čeravno je nemški šulferajn dal lansko leto 3000 in letos baje 2000 kron, da bi se zamašila luknja med dohodki in stroški, ki jo je povzročilo, kakor govorijo, slabo knjigovodstvo stavbenega načelnštva. Lepa „havzinga“! — G. Sarija, ki je našo prazno občinsko blagajno in šolske račune pregledoval, baje nič ni bil kaznovan. — Gosp. provizorju je nekdo od „fortšritlarjev“, psa, ki je bil na verigi, s strihlinom zastrupil. — Naši učitelji niti črke ne učijo otrok latinsko pisati. Morda se upajo letos zopet sklicevati na inspekcijonsprotokol? — Dholčani bodemo dobili najbrž lastnega sodnika, ker se že od nekdaj radi tožujemo.

Dholica. („Dobrotljivi“ šulferajn.) Več šolarjev ni imelo po zimi niti najpotrebnejše obleke in tudi za hrano je mnogim šolarjem slaba predla. Zakaj „dobrotljivi“ nemški šulferajn, ki ima v naši fari svojo podružnico, kateri načeljuje cvet velenemštva, namreč Hans Breitegger, Hubert Seblatnik (oba dva oskrbnika pri plajberski „Union“), Otto Steirer, Georg Semmelrock, Anton Morocutti (vsi trije iz Poreč), in ji prispeva naša občina letnih 20 kron, vprašamo, zakaj nemški šulferajn ne skrbi bolj za naše šolarje? Odgovor si vsak lahko misli: Naša šola je itak tako nemška, da bi jo lahko „Taubstammen-Anstalt“ imenovali. Čemu torej še slepiti in mazati, saj je drugih šol zadosti, kjer je nemškutarija in brezverstvo še manj utrjeno. Res je, da so dobili otroci dva ali trikrat v gostilni pri Birtu malo juhe, kar je vse hvale vredno, a ta ni šla iz žepa šulferajna, temveč jo je radovoljno podaril gosp. stari Ulbing. Dholski fortšritlarji, zapomnite si: Kaj pomaga otrokom velika palača, če je prazen želodec in strgana hlača.

Na naslov c. k. okrajnega glavarstva v Celovcu! V občinskem odboru na Dholici sedita dva gg. oskrbnika plajberske „Union“, ki nista niti posestnika niti uradnika. Kako prideta ta dva v občinski oziroma v šolski odbor, ko ima vendar plajberski „Union“ svoj virilni glas? — Mostovi pri Homru, pri Štelcarjevem mlinu in pri Derhašniku so tako zanemarjeni, da je še po dnevu nevarno črez hoditi, kaj šele voziti. — Dva kmeta v Tibičah imata posekane gozdove in nič z mladikami posajene. Zakaj se jima ne zakaže? — Od kod pride, da smejo pri nas nekateri celo občinski pot pregraditi in tam živino spuščeno past? —

Štebenj pri Bekštanju. (Železnica. — Karavanski predor.) Ravno sedaj so na celi črti resno začeli železniško progo delati, da je povsod vse živo ljudi in sicer iz Beljaških toplic črez Zilo v Mlinarje, potem skozi Šteben v Blače in odtod v Malnice in naprej v karavanski predor. Veliko dela imajo letos še za premagati, ker se je lansko leto premalo storilo. Zato pa tudi ta proga pred mesecem novembrom ne bode še dodelana, kakor sem od verodostojne strani te dni slišal. Kdaj pa se bode odprl ta preklicani in toliko obrekovani predor, kdo bi zamogel to uganiti? Mnogo preglaivc dela gospodom inženirjem, tako da sami ne vedo! Ker je predor na slovenskih tleh, bo gotovo tudi za koroške Slovence zanimivo in vredno brati in slišati, kar „Slovenec“ dne 12. maja 1906 piše pod naslovom: „Zakaj se karavanski predor podira?“ Glasi se tako-le: „Kdor ve, kako se je predor gradil, ne

čudi se nič, da je treba vestnih poprav in se ne more še izročiti prometu, čeravno bi se to bilo lahko zgodilo. Kakor znano, je cel predor razdeljen v posamezne dele po 8 do 9 ali 10 metrov dolge, ki se imenujejo kompade, vsaka kompada ima svojo številko. Različne kompade delali so različni mali podjetniki, takozvani akordantje. Zavezali so se kompado zgotoviti za gotovo svoto, torej prevzeli so delo na akord. Ker je bila ta svota primeroma nizka vsled konkurence akordantov, so si akordantje po svoje skušali pomagati, da ne bi imeli izgube. Plačevali so delavce slabo in priganjali jih k delu, da bi prej zgotovili kompado; delavci so si pa zopet po svoje skušali pomagati, ker so imeli plačano od metra: mesto kamna (kvadrov) polagali so tudi les in navaden material, da je šlo delo bolj hitro od rok, od zunaj pa je seveda obok masiven. Ko bi svet v predoru bil bolj kamenit in že po naravi trden, morda bi bil tako zmašen predor obstal. Ker pa je pritisk silno velik in se svet sam po naravni legi in lastnosti ne more upirati zadosti. umeten obok pa vsled praznot ni dovolj močan upirati se temu pritisku, drobi se in melje na takih krajih obok, nastanejo luknje, ki jih je treba zazidati. Nikar ne mislite, da si je to razlago izmislila bujna domišljija. Resnica je. Delavci, ki so delali v predoru, pripovedujejo, kako se je delal obok. Milijoni so šli za ta predor — pa še pojdejo.“

Radiše. („Fajerber.“) Kakor vsako, budi potrebno, nepotrebno ali pa prepotrebno društvo, tako ima tudi naš „fajerber“ svoj namen, da bi napredoval. Ima svoja zborovanja pri p. d. Rudicu v Dvorcu, kjer se seveda poudarja in odobruje vse dobro. Takšno zborovanje so imeli tudi dne 6. maja t. l. „Danes mora vsak ud priti,“ se je slišalo od več krajev. Kaj so imeli, in o čem se je govorilo, mi do zdaj še ni znano natančno. Vsak človek ima z nečim veselje, tako pa tudi naš g. cerkovnik in organist Jožef Pistotnik. Ta mož se trudi, dela, pomaga našemu častivrednemu, pobožnemu in resnicoljubnemu učitelju na vse načine. Ta dva možaka sta zares hvalevredna naprednjaka, ki bi naše katoliško, slovensko in izobraževalno društvo že davno rada pohrustala, če bi bilo mogoče. Tudi „Mir“ jima leži jako na srcu. Radovedna sta pač vselej, kaj bi kaj o našem napredujočem „fajerberu“ bilo notri, tako da se „Mir“ dostikrat pregleda in prebere bolj natanko kakor prej. Pa poreče kdo, saj g. mežnar niti v odbor „fajerbera“ ni bil izvoljen. Resnica je. Mi pa pravimo, da je ravno g. mežnar steber nam in našem izobraževalnemu društvu nasprotnega „fajerbera“. To je tudi resnica. Naš slavni gosp. učitelj nima pri nas pri ljudstvu nobenega vpliva. Po cerkovniku in organistu se mu je vendarle posrečilo napraviti pri nas, precej visoko na gori, to „potrebno“ društvo, takozvani „fajerber“ brez stano-vitne vode. Torej po človeku, ki služi svoj vsakdanji kruh pri cerkvi že nad deset let kot cerkovnik in organist. Zapomnimo si to dobro! Zares čudno! Kaj ne? — Pripomnim še, da pri priložnosti kaj več, in sicer o napadu, ki se je pred kratkim izvršil, pa ne v slavni „Bauernzeitung“-i ali pa v imenitnem „Štajercu“, ki sta jim tako ljuba, ampak osebno.

Neimenovan, pa vendar dobro znan.

Shod v Velikovecu. V nedeljo, dne 20. t. m., se je vršil v velikovškem narodnem domu jako dobro obiskan shod „katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem“, o katerem priobčimo prihodnjič obširnejše poročilo. Kot govorniki so nastopili gg. Dobrove, Arneje in Ekar. Shod je bil precej viharen, ker so ga navzoči socijalni demokratje skušali razbiti, kar se jim pa ni posrečilo. Za danes naj priobčimo le sledeči dve resoluciji, ki ste bili sprejeti soglasno, tudi z glasovi socijalnih demokratov: „Na javnem shodu »katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem« zbrani najodločnejše zahtevajo, da se izvede preosnova državnozbornske volilne pravice za Koroško tako, da bo odgovarjala dejanskim razmeram v deželi. Koroškim Slovincem se morata priznati najmanj dva gotova mandata. Udeležniki shoda izražajo svojo zahvalo g. dvornemu svetniku, državnemu poslancu dr. Miroslavu Ploju, za njegovo požrtvovalno delovanje v korist koroških Slovencev in z veseljem pozdravljajo dejstvo, da se je v novih razmerah „Slovanska zveza“ v zadevi volilne reforme odločno postavila na stališče koroških Slovencev. Obenem se pozivlja „Slovanska zveza“, da tudi nadalje najodločnejše zastopa naše zahteve; ako bi pa vlada ne hotela ugoditi našim upravičenim željam, pozivljamo „Slovansko zvezo“, da složno glasuje proti vladni predlogi volilne reforme.“ — 2. „Glede na krivico, ki naj bi se zgodila slovenskemu narodu na Koroškem po najnovejšem odluku visokega c. k. železniškega ministrstva, da

se namestijo na novi c. k. državni železnici na postajah v Celovcu in Vetrinju samo nemški napisi; glede na to, da ta odlok naravnost prezira v Celovcu in bližnji celovski okolici, ki je v resnici popolnoma slovenska, stanujoče, cesarju in državi vedno skrajno vdano slovensko ljudstvo, zahtevajo udeležniki današnjega javnega shoda, da visoko c. k. železniško ministrstvo nemudoma opozove to, ves slovenski narod na Koroškem skrajno žalečo odredbo, in zaukaže, da se na postajah v Celovcu in Vetrinju namestijo dvojezični napisi. Ravno tako tudi najodločnejše zahtevamo, da se na celi progi, začenši s Celovcem, namestijo slovenskega jezika zmožni železniški uslužbeni. Druga resolucija se je odposlala naravnost železniškemu ministrstvu.

Velikovec. Že dalje časa se vršijo pogajanja radi napravljajanja nove strehe na stolpu tukajšnje mestne župnijske cerkve. Po sodbi strokovnjakov je ogredje cerkvenega stolpa že 240 let staro, vsled tega je posebno spodnje tramovje že zelo od črvov razjedeno. Glavna poškodba pa v tem obstoji, da so glavni spodnji tramovi zelo razcepljeni, tako, da preti nevarnost, da se ob kakem močnem viharju podere cela stolpna streha in pade na cerkveno streho in tako cerkev in sosedne hiše močno poškoduje, da bi se dognalo pravo stavbeno stanje stolpne strehe, se je dne 19. t. m. vršila javna komisija. Pri tej priliki se je dognalo, da so poškodbe stolpne strehe tako velike, da se po samem popravljanju ne dajo več odstraniti. Treba je, in sicer v teku enega leta napraviti na stolpu celo novo streho. Prvotno se je mislilo, ker je mestna župnijska cerkev v gotičnem slogu zidana, da se bo tudi nova streha napravila v gotičnem slogu, ali centralna komisija za umetnost in vednost na Dunaju je določila, da, ker je sedanje stolpne strehe oblika, dasi ni gotična, zelo lepa, se mora tudi nova stolpna streha v ravno tej obliki, kakor je dosedanja, napraviti. Ako bodo oblastni pravočasno vse rešile, se bodo takoj napravili načrti, po zimi se bo pripravilo lesenje in v prihodnjem letu bo dobil stolp naše župnijske cerkve novo streho.

Prevalje. V nedeljo, dne 13. t. m., so zborovali tukajšnji socijalni demokratje kar na dveh krajih, na Lešah in v Prevaljah. Modrost je prodajal neki Lukas iz Celovca; shoda sta bila naperjena proti sovražnikom volilne preosnove. Prav! samo da je govornik streljal namišljene sovražnike, na Jugoslovane, Čeha in „klerikalce“, pravih sovražnikov pa ni hotel videti. Z Leš v Prevalje so priredili demonstracijo v prilog izročitve bratske skladnice v roke socijalnih demokratov.

Polževa naglost okrajne bolniške blagajne v Celovcu.

(Črtica iz življenja delavskega trpina.)

Franc Dolenc iz Vrhlike je bil kot nekaj paznik uslužben pri tvrdki g. W. v. Doderer v Celovcu od 3. novembra 1904 do 14. oktobra 1905 ter tudi član okrajne bolniške blagajne v Celovcu.

Dne 14. oktobra 1905 je omenjeni Dolenc moral omenjeno službo vsled akutne tuberkuloze zapustiti in oditi na Vrhniko.

Svojo službo je opravljal v Podgorju v Rožu in 14. oktobra 1905, ko je iz službe izstopil, se ni upal radi tedanjega slabega vremena zgledati pri okrajni bolniški blagajni v Celovcu, pač pa se je čez par dni, ko je došel semkaj, zgledal pri tukajšnjem okrožnem in blagajničnem zdravniku gosp. dr. Janko Marolt-u. Ta je takoj naznanil blagajni v Celovec, da se je ondodni član bolniške blagajne, Dolenc, pri njem zgledal, da je tuberkulozen, za vsako delo nezmožen, in da prosi za postavno pristojajočo mu podporo. Na ta dopis je blagajna odpisala, da mu v smislu § 15. pravil ne pripoznajo podpore, ker se pri odhodu iz Podgorja ni zgledal pri tamošnji blagajni.

Dne 7. novembra 1905 se je Dolenc, če tudi že zelo slaboten, potrudil do celovške bolniške blagajne, ta ga je poslala k ondodnemu zdravniku Fridrichu Neumannu. Ta gospod, kakor je Dolenc pripovedoval, se je zelo neprijazno proti njemu obnašal, rekoč, da je simulant, da le po leti dela in da po zimi hoče blagajno izkoriščati. Na posled ga je na njegovo prigovarjanje vendar preiskal in napisal na kosček papirja: Er hat acute Tuberkulose. Er kann noch arbeiten und nicht wie ihm beliebt. (Ta zdravnik mora imeti jako čudno zdravniško prakso, ko je mnenja, da zamorejo jetični delavci še svoj težavni posel opravljati.) Na podlagi tega listka mu ni hotela bolniška blagajna nikake podpore pripoznati.

Nato se je bolnik zgledal pri naši blagajni, na kar smo mu svetovali, da naj dobi od omenjenega dr. Marolta in od primarja dr. Šlajmerja v Ljubljani, kateri ga je med tem časom že tudi

zdravil, spričevala, da je za vsako delo nespособen, na podlagi katerih spričeval mu bodemo napravili pritožbo na razsodišče okrajne bolniške blagajne v Celovcu. Na podlagi teh spričeval, da je za vsako delo popolnoma nezmožen, napravili smo mu pritožbo na razsodišče ondodne bolniške blagajne, seveda v slovenskem jeziku, a ondodno razsodišče je po dolgem času to tožbo vrnilo, češ: „Dass dortige Amtssprache Deutsch ist.“ Ker je bolnik zelo potreben podpore in da se stvar ne bi predolgo zavlekla, smo jim ustregli z nemško tožbo. Po dolgem času in sicer dne 16. februarja t. l. vršila se je v tej zadevi pri ondodnem razsodišču razprava. Tožnika je zastopal odvetnik g. dr. Brejca. Bolniška blagajna se je po svojem načelniku z vsemi silami protivila plačevanju bolniščine, izrekla pa se je pripravljeno, plačati bolniške in blagajnične stroške, ker je priznala, da je bil v resnici bolan. Tajila pa je blagajna na podlagi spričevala Neumanna, da bi bil vsled bolezni za delo nespособen. (Čudno, da ne bi bil človek vsled jetike za vsako delo nespособen.) Na zagovor g. dr. Brejca je naposled razsodišče vendar spoznalo: 1. K prihodnji razpravi morate Vi osebno semkaj priti, da Vas bodo tukajšnji zdravniki preiskali, če ste res za delo nespособni. 2. V slučaju, da bi bili Vi vsled bolezni nespособni za transport, pa se bodeta g. dr. Marolt in g. dr. Šlajmer na Vrhniki oziroma v Ljubljani pri sodnji kot priči zaslila v tem, če ste Vi res takrat, ko sta Vas preiskavala, bili za delo nespособni in se bodeta zdravnika o priliki njiju zaslisanja zlasti opozarjala tudi na mnenje dr. Neumana.

Precej časa je zopet poteklo, predno je prosila blagajna na podlagi omenjenega sklepa, da se omenjena g. zdravnika, Marolt in Šlajmer, pod prisego zaslita. Bolnik ni bil za transport zmožen, da bi šel v Celovec k ondodnim zdravnikom. Zdravnika sta oba pod prisego izjavila, da je bil bolnik tedaj, ko sta ga prvič preiskala (to je bilo meseca oktobra 1905), vsled „akutne tuberkuloze za vsako delo popolnoma nezmožen.“ Takoj, ko je dobila blagajna o tej prisegi vednost, zgledal se je neki rdečebrači uradnik ondodne blagajne pri Fr. Dolencu in mu ponujal lepim potom znesek 150 kron, češ, da zna razsodišče razsoditi, da ničesar ne dobi. Dolenc se ni hotel poravnati in omenjeni uradnik jo je moral brez uspeha odkuriti. Glasom zakona pa pristoji Dolencu podpora 352 K 80 v. Tedaj je hotel dotični uradnik bolnika kar za 202 K 80 vin. izkoristiti.

Bolnik še do danes ni dobil nikake podpore, ker ondodno razsodišče še dosedaj ni te stvari rešilo. Bolnik, ker že 7 mesecev leži v postelji, zelo potrebuje vsled velike bede kake podpore. Ne vemo, ali se tudi z nemškimi delavci tako postopa, ali samo s slovenskimi. Tako postopanje je v resnici škandalozno. Pri nas vedno gledamo, da se nobenemu delavcu brez izjeme ne godi krivica, bodisi pa Nemec, Lah ali karsibodi.

Društveno gibanje.

Ciril in Metodova podružnica za Celovec in okolico ima svoj letni občni zbor v sredo, dne 6. junija, ob 8. uri zvečer pri Cavniku, Lidmanskaga ulice v Celovcu. Spored: Poročilo odbora, volitve, slučajnosti. Vse člane in prijatelje naše šolske družbe vabi k mnogobrojni udeležbi odbor.

Hodiše. Slovensko pevsko društvo „Zvezda“ napravi svoj letni občni zbor dne 27. maja t. l., v Kramarjevi gostilni ob 3. uri popoldne. Spored: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika in blagajnika. 3. Volitev novega odbora. 4. Petje. 5. Igra: „Trije tički“ v dveh dejanjih. 6. Prosta zabava s petjem. K obilni udeležbi vabi vse ude in Slovence odbor.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Škocijan in okolico priredi dne 4. junija, t. j. na binkoštni ponedeljek, popoldne ob 1/4 4. uri v gostilni pri p. d. Bilčniku v Št. Vidu zborovanje s poučnimi govori. Po zborovanju je prosta zabava. K obilni udeležbi vabi odbor.

Prevalje. Občni zbor „Hranilnice in posojilnice pri D. M. na Jezeru“ za zadružno l. 1905 se je vršil dne 18. sušca t. l. ter je pokazal sledečo bilanco: Hranilnih vlog se je prejel za 74.636 K 91 vin., ter se jih je zopet izplačalo v znesku 52.197 K 53 vin.; naloženega denarja se je vzdignilo 51.717 K 64 vin., v druge denarne zavode se je naložilo 38.000 K. Skupno posojilo je znašalo 278.587 K 43 vin., hranilnih vlog skupaj je bilo 411.027 K 2 vin., čistega dobička je bilo 1798 K 28 vin., od katerega se je volilo 50 K za uboge šolarje, nedoločeno svoto po potrebi za stavbo cerkve sv. Barbare, ostalo pa se je pridjalo rezervnemu zakladu, ki znaša do sedaj 21.914 K 24 vin. Skupnega naloženega denarja

ima hranilnica 136.165 K 49 vin., skupnega denarnega prometa je bilo 438.577 K 92 vin.

Dopisi.

Radiše. (Spoznanje je prvi korak do poboljšanja.) K zadnjemu zborovanju izobraževalnega društva podamo še važnejše točke drugega stvarnega in dobro premišljenega govora: zakaj propada kmetijstvo? Kmetijstvo je podlaga naše države; in vendar je kmetijstvo primeroma z drugimi stanovi jako zanemarjeno. Mirno se gleda, da, še celo po postavah pospešuje, da se podira stebel za stebrom, da propada kmetija za kmetijo. Vzrokov je pač toliko, da jih tukaj ni mogoče naštet; kmetje, čitatelji „Mira“, jih sami dobro poznajo. A na nekatere hočem pa vendar opozoriti. Pomanjkanje poslov je najnevarnejši rak za kmetijstvo. A kdo povzroči dejstvo, da vsi prosti ljudje letijo v mesto? V veliki množini naše nesrečne šole po deželi, ki so urejene po istem kopitu, kakor za mesta. Kmetske potrebe so čisto drugačne, kakor mestne. Na tako imenovanih „dvojezičnih“ šolah na Koroškem se tudi vedno le trobi na otroška ušesa zveličavna nemščina; že vsak otrok mora misliti, da bo tembolj srečen, čimbolj bo nemško znal. V mestih je pa večinoma nemško, gotovo bo torej v mestu skoro tako fletno, kakor v nebesih. Res, da so v mestu plače na videz še malo boljše, kakor pri kmetu; a tega pa ljudje ne pomislijo, da se mora v mestu vse drago plačati, še celo voda. Vprašajte delavca, ki je morebiti že deset let v mestu, koliko je že privarčil, in videli boste, da je v tem oziru vsak kmetski posel na boljšem. Drugi vzrok so neznosni dolgovi na zemljiščih, tako imenovani hipotekarni dolg. Namesto, da bi se gledalo pri teh dolgovih na to, koliko prinese posestvo na leto čistega dobička, tako imenovanega katastralnega dobička, se pa gleda na vrednost zemljišča. Koliko kmetij se proda, ker kmet ne more izplačati kakih 600 K; zavoljo takšne malenkosti se dostikrat zlicitira hiša; naj bi se eksekutiral, iztirjal samo tisti del dolga, ki mora biti letos plačan. Država bi morala dalje postavno določiti, kako daleč se sme zadolžiti kmetija. Kaj pomaga lepo posestvo, če mora pa kmet delati celo življenje le za to, da s težavo poplača vsakoletne obresti od dolgov. V tem oziru grešijo dostikrat tudi starši, ki dajo svojim otrokom včas tako velike deleže od hiše, da mora sin, ki dobi hišo, za celo življenje le delati raboto za svoje brate in sestre; in če ga ti v kratkem postavno tirjajo, mora dostikrat posestnik z družino vred iz hiše, ker ne more izplačati deležev. Koliko kletve in dosmrtnega sovraštva se izcimi iz tega med brati in sestrami! Če postavim starši, ki imajo pet otrok, umrjejo brez testamenta, dobijo po postavi vsi otroci enake deleže. To pa drugače ni mogoče, kakor pa tako, da se posestvo proda in denar razdeli med otroke. Starši, ki imate več otrok, napravite pravočasno red; brez testamenta bi ne smeli biti noben posestnik. Lahko se zgodi kaka nesreča, in gorje posestvu, katero deli med dediče postava. Vsak dobi en vogel hiše, ki se mora torej podreti. Vzemite polo papirja, napišite — kakor morete in znate, da je le črno na belem, pa je dobro — nanj, kateri izmed otrok naj dobi posestvo, če bi vi brez drugega testamenta umrli, koliko dobi ta in koliko drugi otrok. Starši, ki gotovo poznate dohodke in stroške na svojem posestvu, uravnajte po teh svojih skušnjah tudi deleže svojim otrokom. Izobčiti iz dedščine se ne sme noben otrok, ker bi ta mogel po vaši smrti testament podreti. A uredite deleže drugim svojim otrokom tako, da bo mogel tisti, ki dobi posestvo, tudi na hiši ostati; mislite bolj na dohodke, kakor pa na vrednost kmetije, ker danes marsikatera kmetija, ki je sama na sebi še precej vredna, ne nese prav ničesar. Kako vsak človek testament lahko naredi, bo vas poučil „Mir“ pozneje enkrat. Za danes je dovolj, treba bo delati z vsemi močmi, da kmetje ne bomo ostali za časom, ki se suče, kakor velikansko mlinjsko kolo. Nikdo ga ne more zadrževati; mi moramo iti s časom, ki se suče, če hočemo živeti.

Občni zbor „Slovenskega društva za Spodnje Štajarsko“ se je vršil v Mariboru dne 13. maja. Naznanjeno je bilo, da govori tudi državni poslanec g. Robič. Radovednost me je gnala na to zborovanje, da slišim morda kaj zanimivega o naših mandatih. Ali — nič je bilo, kar sem slišal. Predsednik, g. kanonik dr. Mlakar, otvori občni zbor, kateri šteje z menoj vred 35 mož, in pozdravi navzoče v kratkih besedah. Omenja, da življenje je delo, brez dela je životarenje, torej je naša naloga, ne le životariti, ampak delati. V prvi vrsti mora gledati društvo, da napravi veliko shodov (tudi pri nas na Koroškem bi bilo to dobro), ker shodi ljudstvo ohrabrijo.

Podali bomo vam danes pogled, kaj se je delalo v pretečenem društvenem letu in kaj so storili naši poslanci. Žal mi je, da se poslanci sami niso odzvali. G. državni poslanec Robič se je oprostil, da ima jutri v ponedeljek, sejo deželne odbora, ima mnogo posla in ne more priti! Deželni poslanec, gosp. Rožkar, odboru ni pisal, menda pa g. Korošcu, ne vemo pa, kaj ga zadržuje, ker tudi g. Korošca ni tukaj, ker je na nekem zborovanju. Sledilo je poročilo tajnika in blagajnika. Kakor povsod, tudi tukaj blagajnik ni bil zadovoljen, ker odzvalo se je v tem letu šele 17 članov. Med slučajnostni omenja gosp. Bahovec, da naj poslanci uvažujejo politične shode, naj jih društvo pozivlja, da se udeležijo zborovanj. G. dr. Rosina poudarja med drugim, da naj bi se kmetje enkrat že sami tudi organizirali v narodnem oziru. Žalostno je, kakšna malomarna, naravnost škandalozna je bila udeležba pri zadnji volitvi splošne kurije v deželni zbor. Manjka povsod discipline. — Omenim naj še, da se je meni kot koroškemu rojaku čudna zdela tako skromna udeležba občnega zbora in to ob času, ko se gre za mandate obmejnih Slovencev. Slab vtis pa mi je napravilo dejstvo, da ni bilo navzočega državnega poslanca, ki bi kaj poročal v zadevi mandatov; in ravno to me je zanimalo. Čudno!

Kam pa to pride, kam to gre, kam to gre,
Da se poslanci ljudstva boje!

H.

Grozen požar je v nedeljo dne 6. t. m., po noči pokončal lepo vas Moste pri Mokronogu. Okrog pol enajste ure po noči se je prikazal plamen. Uničil je ogenj dvema gospodarjema hiše, štirim pa vsa gospodarska poslopja. Živina je zgorela skoro vsa. Najstrašnejše je pa, da je zgorel 6letni Alojzij Borštinar. Trije bratje so spali na hlevu, Alojzij, Sletni Karol in 17letni Jožef. Alojzija niso mogli dobiti iz ognja, pač pa druga dva, vsa ožgana, ki sta že umrla vsled opeklin. Novopreustrojena požarna bramba iz Mokronoga je bila prva na mestu in s tem je prejela ognjeni krst pod poveljništvom načelnika g. šolskega voditelja Josipa Tratarja.

Dolina pri Trstu. Naročniki za časopis „Domači zdravnik“ se javljajo prilično, ali jih še ni toliko, da bi se pokrili stroški za tisk, poštnino itd. Kdor ga misli naročiti, naj se oglasi čim prej, da vem v koliko primerkah dati tiskati drugo številko. „Domači zdravnik“ bo izhajal od 1. junija redno mesečno v zvezkih po 16 strani in velja za celo leto samo dve kroni. Prvo številko pošiljam brezplačno na ogled. Časopis je poučljiv in zabaven. — Prirodno in vodno zdravilišče se zida na podnožju vasi. Osnovnega društva predsednik je g. Josip Pangerc, nadžupan, ki je zavzet za vsako dobro naroda. Odprlo se bo v treh tednih, ali se more polivati in zdraviti že poprej. Položaj Doline in okolice je krasen; pogled na morje adrijsko, ki nekdanj bilo si slovansko, je nepopisljiv. V kratkem bo tukaj druga Opatija na slovenskih tleh. Že sedaj se javljajo gosti iz raznih dežel, med temi tudi tri rodovine in Berlina. Imamo morski in planinski zrak. Natančnejša pojasnila pošilja najstarejši učenec pokojnega župnika Kneippa in ravnatelj I. Okič.

Gospodarske stvari.

Črtice o govedarstvu.

(Piše Fr. Dular.)

V tisti deželi je blagostanje doma, v kateri napreduje živinoreja in v kateri cvete poljedelstvo.

(Dalje.)

Zeljno perje, katero pokrmimo večinoma molznim kravam, ugaja zdravju mnogo bolj od repnega perja. V velike kopice nametano perje, pa bilo te ali druge rastline, začne gniti; gnilo ali nagnito perje pa je živini močno škodljivo, ker napravlja različne, deloma tudi nevarne bolezni. Sveže turščino perje (koruznica) žene jako na mleko, torej je pripravna klaja za molzne krave. Samo to mu smemo očitati, da je premalo redilno, zato je mu moramo primešavati po nekoliko redilnejše klaje. Ako sejete turšico za sveže krmljenje, morate jo kositi, dokler je še sočnata, mlada, t. j. prej, ko začne storže odganjati.

Mešanica, obstoječa iz graha, rži, ječmena, ovsa in grašice itd., je govedi kaj pripravna klaja. To mešanico pa morate poprej pokositi, predno rž in ječmen osine odženeta. To je zaradi tega potrebno, ker je mlada mešanica redilnejša od stare, in ker osine lahko gobec ranijo.

Rž, posejana za sveže krmljenje, je najprvo zeleno pomladansko krmivo. Početkom velikega travna že naraste za košnjo. Kositi jo morate prej, predno se začnejo prikazovati osine.

Hrastovo in bukovno perje ni baš na-
pačno krmivo. Živina ga sicer od konca zame-
tuje, ker je precej grenko, a počasi se nanje
prav dobro navadi. Pred krmljenjem pomešajte
zelenje s senom ali s slamo. Kolikor mlajše je
drevesno perje, toliko redilnejše in okusnejše je.
Tudi posušeno zelenje rabijo nekateri za klajo,
ker je posebno v slabih letinah le priporočila
vredno, ker isto ima skoro enako redilno moč,
kakor srednje vrste seno. Tudi na to se je treba
kmetu ozirati.

(Dalje sledi.)

Tisoči priznanj potrjujejo

da najboljše in najcenejše dobavlja

cerkvene paramente in oprave

neprekosno že 95 let stara tvrdka

Josip Neškudla

c. in kr. dvorni dobavitelj in tvorničar

Jablouné nad Orlicí, št. 86, pošta istotam,
Češko.

Prosi se natančnega naslova.

Ilustrovani ceniki, proračuni, izberki poštne prosto.

Politični pregled.

Odsek za volilno reformo je dovršil splošno razpravo. Doslej so vse stranke izjavljale po svojih govornikih, da načeloma priznajo nujno potrebo volilne reforme, izražale pa so razne pomisleke, glede katerih je bil doslej nemogoč vsak kompromis. Vladna izjava je kratka. Vlada želi, da se stranke same zedinijo glede števila mandatov in okrajev. Ako je kompromis tem potom nemogoč, pride vlada z novim načrtom. V imenu italijanskega kluba je izjavil baron Malfatti, da so Italijani prijatelji širše volilne pravice za državni in deželne zbore. Vladni načrt prizna le splošno in direktno volilno pravico, o enakosti ni govora. Pravijo, da je treba upoštevati davčno moč, kulturo, zgodovino in posestno stanje narodov. A tudi to načelo ni izpeljano po načrtu. Italijani so prikrajšani na Tirolskem, Goriškem in Primorskem. Za sedanji vladni načrt Italijani ne morejo glasovati, zato pričakujejo, da bode odsek ustregel italijanskim zahtevam v nadrobni razpravi. Dr. Šusteršič naglašja v imenu „Slovanske zveze“, da Jugoslovani nikdar ne bodo glasovali za samostojnost Galicije, kakor si jo mislijo Vsenemci. Pač pa Jugoslovani zagovarjajo splošno in enako volilno pravico. Čudno je, da se najglasneje pritožujejo ravno tisti, za katere je vladni načrt najugodnejši, namreč Nemci in Italijani. Italijansko prebivalstvo na Primorskem tvori manjšino; navzlic temu jim vladni načrt nudi večino zastopnikov. Še čudnejša je zahteva Italijanov glede Dalmacije, kjer je raztresenih 15.000 Italijanov. Kdor stavi take pogoje za splošno volilno pravico, ta je njen nasprotnik. Ako more sploh katera stranka biti zadovoljna z vladnim načrtom, so Italijani. Ako imajo danes Italijani na Primorskem večino poslancev, je to posledica privilegijev. Pomislite, na kako nečuten način so razdeljeni volilni okraji za Slovence na Štajarskem in Koroškem. Smo odločni zagovorniki splošne in enake volilne pravice, vendar si bomo natančno ogledali predlogo po drugem branju, preden se odločimo, ali jo sprejmemo ali ne. Narodni in politični obstanek Slovencev sicer ni odvisen od splošne in enake volilne pravice. Slovenci morajo še nekaj let čakati, ker so prepričani, da bode v doglednem času odločevala v Avstriji slovanska večina.

Hrvatsko. Madjarom ni prav, da se poslanci združene opozicije združujejo s Štarčevičevo stranko prava. Posebno jim ni po volji, da zahtevajo Reko nazaj. Volitev odposlancev za ogrski zbor je tudi jako neugodna za Ogre. Izvoljenih je 34 pristašev opozicije, ostalih 13 pa izmed divjakov. Sabor je sedaj odgođen zaradi zasedanja ogrskega državnega zbora.

Rusija. Volitve v duma še niso povsod končane, vendar že zboruje дума. Izvoljenih je šele okoli 400 poslancev, cela дума jih pa bode štela 520. Seje v dumi so jako burne. Že prvi dan je zahteval Petrunkiewicz popolno amnestijo (oproščenje kaznjencev). Rodičev je v krasnem govoru razlagal, da sta amnestija in milost predprava krone. Anikin pa zahteva le pravice, ne milosti. Bojevalci za svobodo in ustavo Rusije so zaslužili plačilo, ne pa verige. Kmetski poslanci pa zahtevajo za kmeta več svobode in več zemlje. „Dali ste nam prostost, pa ne zemlje.“ Nabokov je prečital adresu na carja, v kateri zahtevajo odgovornost ministrov ljudstvu, splošno volilno pravico, odpravo državnega sveta. Mnogo stvari nas spominja na leto 1789, revolucijo na Francoskem. Pred tavrsko palačo se zbirajo

ljudje, in vojaki pazijo na red. Poslanci pozivljajo ljudstvo, naj stoji za njimi in naj pomaga rešiti uboge ujetnike. Le vojaki branijo zapore pred razburjenim ljudstvom. Le strah pred smrtjo še drži množico od ujetnikov proč. Vse prebivalstvo upa da bode car dal izpustiti k svojemu imendanu vse ujetnike. Sklenilo se je, da se bode tudi izdajal list „Duma“, ki bode poročal o razpravah.

Skrb vsake gospo-
dinje je posvečena
družinski blaginji!

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

je po Kathreinerjevem načinu svo-
jega proizvodnje okusna, zdravju
v prospeh in poceni, ima torej neprecen-
ljive prednosti za vsako gospodinjstvo!Poudarjajte pri nakupovanju
izrečno ime Kathreiner in zahte-
vajte le izvirne zavoje z varst-
veno znamko župnik Kneipp.

Slovinci, spominjajte se Velikovške šole!

Vabilo.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu
ima svoj

redni letni občni zbor

v četrtek dne 31. t. m. ob 10. uri predpoldne
v prostorih posojilnice Pavličeva ulica št. 7.Dnevni red: 1. Poročilo o letnem računu.
2. Slučajni nasveti.

Odbor.

Posestvo

obstoječe iz hiše, gospodarskega poslopja, hišnega
mlina, 31 oralov sveta, v občini Bilčovs, je na
prodaj za ceno 9000 kron. Natančnejše pove
upravnistvo lista.

Proda se Uznikova kmetija

v Klopicah pri Velikovecu. Sveta ima: 6 oralov
in 285 □ seznjev njiv, 1 oral 662 □ seznjev
paše, 208 □ seznjev vrta in 4 orale 485 □ sezn-
njev lesa. Skedenj je celo nov. Več pove po-
sestnik Valentin Brunner, p. d. Agen na Trači,
pošta Tinje na Koroškem.

Na prodaj je posestvo

v slovenskem kraju z novo zidanim poslopjem,
2 sadnima vrtičema, hišnim mlinom, 48 orali
sveta, 4 leta davka prosto. Na hiši je dovoljenje
za gostilniško obrt. Cena nizka. Naslov pove
upravnistvo „Mira“.

Lepa kmetija

ki obsega 22 oralov njiv, 8 oralov travnikov, 5
oralov pašnika in 47 oralov gozda, domači mlin,
vse na ravnem in v rodovitnem kraju ležeče, je
na prodaj zavoljo starosti in brez lastne družine
gospodarja. Cena 14.000 kron; 8000 kron lahko
na hiši ostane. Več pove posestnik Filip Grün
p. d. Haberle na Potoci, župnija Št. Peter, pošta
Velikovec.

Zastopniki

za Spodnjo in Gornjo Koroško se takoj sprejmejo
za prvo, najfinejšo štajarsko slatino. Dobra
plača, dobri pogoji. Ponudbe: Glavna pošta re-
stante št. 970 v Gradcu, Štajarsko.

Raynkar je izšel nov natis:

Miklova Zala.

Povest iz turških časov.

Spisal **dr. Jakob Sket.**

Tretja izdaja.

Izdala in založila Družba sv. Mohorja v Celovcu.

Cena: Mehko vezan 80 vin., za ude 60 vin., po pošti 20 vin. več.

Svoji k svojim!

Opozorjamo vsakega varčnega rodoljuba na edino hrvatsko zavarovalno zadrugo

„CROATIA“

pod pokroviteljstvom kralj. glavnega mesta ZAGREBA.

Ista zavaruje na Štajarskem, Kranjskem in Koroškem vse premičnine, živino in pridelke proti ognju po najnižjih cenah.

Vsa pojasnila daje:

glavni zastop „CROATIE“ v Celovcu

Valentin Jug, benediktinski trg št. 4.

Zastopniki se iščejo po vseh večjih krajih Koroške.

Lovske puške



vseh sestav, priznано delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Peter Wernig,

c. kr. dvorni izdelovatelj orožja v Borovljah, Koroško. Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Emilija Levak

prej Kleinberger

Celovec, Samostanske ulice števil. 3, I. nadstropje poleg cerkve sv. Duha, dohod na sv. Duha nasip, priporoča

cerkvene paramente

ki so v zalogi, ali se izvrše po naročilu. Prevzamejo se tudi sestave mašnih oblačil, cerkvenih zastav in baldahinov, kakor tudi poprave.

Po Najvišjem povelju Nj. c. in kr. ap. veličanstva.

XXXVII. c. kr. državna loterija

za zasebne dobrodelne namene tuistranske državne polovice.

Ta denarna loterija, edina v Avstriji postavno dovoljena, ima 18.137 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 512.200 kron.

Glavni dobitnik znaša:

200.000 kron v gotovini,

Žrebanje se vrši neprekleno dne 21. junija 1906. l.

Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtstrasse 7, pri loterijskih nabiralnicah, tobakarnah, v davkarijah, poštah, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. Načrti za kupce srečk brezplačno.

Srečke se dopošiljajo poštne prosto.

C. kr. ravnateljstvo za loterijske dohodke. Oddelek državnih loterij.

J. Edlmann v Libeličah

naznanja, da se smodnik po predpisani ceni prodaja in da se ne da nič zastoj. Kdor hoče smodnik za streljanje proti toči, naj se obrne na „Artillerie-Zeugs-Depot“ v Št. Vidu.



Zakonito zavarovano.

Vsako ponarejanje in ponatiskovanje kaznivo.

Edino pravi je **Thierryjev balsam**

le z zeleno znamko z nuno.

Staroslačen neprekoslje zoper motenje prebavljanja, krče v želodcu, koliko, prehlajenje (katar), prsne bolezni, influenco itd. itd.

Cena: 12 malh ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika posebna steklenica s patent. zamaškom K 5.— franko.

Thierryjevo centifolijsko mazilo splošno znano kot „non plus ultra“

za vse še tako zastarele rane, vnetja, poškodbe, ture in uljese vseh vrst. — Cena: 2 lončka K 3-60 franko razpošilja le proti predplači ali povzetju

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogški Slatini.

Knjižico s tisoči zahvalnih pism zastoj in franko.

Dobiva se skoro v vseh lekarnah in medicinskih drogerijah.

Absolutno zajamčeno

pristno mašno vino

priporoča ljubljanski knezoškofjski ordinarijat veleč. duhovščini za nakup pri **kmetijskem društvu** (zadrugi) v **Vipavi** zato, ker je pod strogim nadzorstvom župnika-dekana v Vipavi. — Razpošilja se od 56 litrov naprej fino staro in novo namizno vino po 40 do 50 kron za 100 litrov loko kolodvor Postojna. — Vino je jako milega okusa, ker je napravljeno po novem francoskem načinu. — Večje množine se zaračunijo nekoliko ceneje. — V zalogi so tudi finejša sortirana vina, pinela po 50 K, stari beli burgundec po 60 K ter stara buteljska vina.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta 19 — v Medjatovi hiši v pritličju — Dunajska cesta 19

sprejema:

1. zavarovanja vsakovrstnih poslopj, premičnin in pridelkov proti požarni škodi;
2. zavarovanja zvonov proti poškodbam.

Pojasnila daje in sprejema ponudbe ravnateljstva zavarovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki.

Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanja pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico.

V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov, se proti proviziji nastavljajo spoštovane osebe za ta zaupni posel.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

Edina domača zavarovalnica! — „Svoji k svojim!“

Vinske in sadne stiskalnice

z dvojnimi stiskalom „Herkules“ za ročno obrat.

Hidravlične stiskalnice

za velik pritisk in velike učinke.

Mlini za sadje in grozdje. Obiralniki.

Povsem urejene moštarnice, stalne in za prevažanje. Stiskalnice za pridelovanje sadnih in jagodnih sokov. Sušilnice za sadje in zelenjad, sadni lupilniki in rezalniki. Samodelujoče patentovane nosne in vozne brizgalnice za vinograde, sadje, drevje, hmelj, grenkuljico „Syphonia“. Pluge za vinograde izdelujejo in prodajajo z garancijo kot posebnost v najnovejši sestavi



Ph. Mayfarth & Comp.

tovarne poljedelskih strojev, livarne in parne kovarne.

Dunaj, II./1, Taborstrasse št. 71.

Odlikovani z nad 560 zlatimi, srebrnimi kolajnami itd.

Obširni ceniki zastoj. — Zastopniki in prekupci se iščejo.

Želodčne kapljice (prej kapljice sv. Marka).

500 let je stara lekarna, v kateri se izdelujejo po izkušenem zdravniškem receptu želodčne kapljice (prej kapljice sv. Marka). Te želodčne kapljice, ki so izgotovljene po receptu, ki ga mi je dal zdravnik na razpolago, so se izborno obnesle za vzdrževanje zdravja, ker je dokazano, da je



Postavno zavarovano.

nervoznost, bledičnost, nespečnost, migrena, glavobol vedno le posledica slabe prebave, in vsled tega pomanjkljive tvoritve krvi. Kapljice izborno učinkujejo pri prehladi želodca, želodčni slabosti, slabi prebavi in ž njo zvezanem telesnem zaporu in breztečnosti.

Izpis iz skoraj vsak dan mi prostovoljno priposlanih zahvalnih pism:

Z Vašimi želodčnimi kapljicami sem zelo zadovoljen, ker so ozdravile mojo hčer dolgoletne bledičnosti. Prosim, pošljite mi za 8 kron še 2 tucata. Z odličnim spoštovanjem HENRIK KUBRICHT, krajevni sodnik v Radenburgu. — Vaše želodčne kapljice so moji ženi čudovito pomagale proti želodčni bolezni. Pošljite mi zopet 12 steklenic. JOSIP SCHNEIDER, hišni posestnik na Dunaju, Videnska glavna cesta.

Želodčne kapljice se pošiljajo:

1 tucat za K 4.—, 3 tucati za K 11.—, 5 tucatov za K 17.—, franko zavoj prosta pošiljka, ako se znesek prej vpošlje ali po poštne povzetju. Razpošilja edino le mestna lekarna v Zagrebu, Markov trg št. 6, poleg cerkve sv. Marka.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2.000.000.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pism, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Prodaja srečk proti mesečnim odplačilom.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predajne na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavelje.

Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. — Podružnica v Spiljetu.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.